

Ny översiktsplan för Härryda kommun

-fokusdialog med näringslivet

september 2020

SAMMANSTÄLLNING AV FOKUSDIALOG MED NÄRINGSLIVET

Tisdag 15 september 2020, 8:15-10:00

Plats: Kommunhuset i Mölnlycke, sal Landvettersjön

Antal: 20 deltagare från näringslivet, 5 tjänstepersoner samt 2 processledare från Tengbom.

Fokusdialogens syfte: Att fånga upp näringslivets behov och tankar kring utvecklingen i Härryda kommun kopplat till arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen.

Detta dokument beskriver upplägg och genomförande av dialogtillfället. Efter respektive fråga finns en sammanfattning av de mest frekvent förekommande diskussionerna följt av inkomna synpunkter sorterade efter olika teman.

Utskick av dialogfrågor och sammanställning av dialogresultat görs av näringslivsenheten till berörda aktörer.

Fokusdialogen är genomförd och sammanfattad av Linnea Hedin och Frida Skarp,

TENGBOM

FOKUSDIALOG

INTRODUKTION

Det hölls en presentation om vad en översiktsplan är och hur långt Härryda kommun har kommit i arbetet med att ta fram en ny.

Uppvärmning

Deltagarna fick diskutera följande frågor i gruppen de satt i. Detta för att lära känna varandra, förflytta sig framåt i tiden och börja tänka framtid. Resultatet av diskussionen dokumenterades inte.

- Hur gammal är du om 20 år?
- Vad har hänt med företaget du arbetar på då?
- Hur ser din vardag ut?

GRUPPDISKUSSION

Grupperna fick tre frågor att diskutera och cirka 20 minuter per fråga. Efter varje fråga bytte två personer från varje grupp plats och satte sig i en annan grupp för att skapa variation i diskussionerna.

Sammanfattning av hela gruppdiskussionen

Samverkan mellan alla olika aktörer är en förutsättning för att bredda perspektiv och minska motstånd mot förändring.

Infrastrukturen är en nyckelfaktor för att utvecklingen av kommunen ska bli bra. Tvärleder och utökad kollektivtrafik är prioriterade frågor.

Riksväg 40 är ett viktigt transportstråk genom kommunen som möjliggör för etablering av storskaliga verksamheter då det är bra logistikläge samt att områdena utmed vägen är bullerutsatta och svåra att använda till annat.

Många etableringar som idag hamnar i någon annan kommun skulle lika gärna kunna hamna i Härryda kommun.

Co-working ska finnas där människorna bor och rör sig.

1. VAD BEHÖVS FÖR ATT DITT FÖRETAG SKA KUNNA VÄXA ELLER ETABLERA SIG I HÄRRYDA KOMMUN?

Sammanfattning

Samverkan mellan alla olika aktörer är en förutsättning för att bredda perspektiv och minska motstånd mot förändring.

Infrastrukturen är en nyckelfaktor för att utvecklingen av kommunen ska bli bra. Tvärleder och utökad kollektivtrafik är prioriterade frågor. Riksväg 40s potential som en viktig led genom kommunen bör bevaras och utvecklas.

Kommunens koppling till Göteborg är självklar. Viktigt att fokusera även åt de andra håller såsom Mark och Borås.

En blandad och inte för tät bebyggelse som tar vara på de kvaliteter som finns, såsom grönska och småskalighet bör tas tillvara. Det är detta som gör Härryda kommun unikt. Det ska finnas olika boende former på olika platser i kommunen.

Det lokala näringslivet bör utvecklas och det finns kompetens inom kommunen, det gäller bara att göra det attraktivt att arbeta i kommunen.

Samverkan

- Samverkan är viktigt, utbyte av kompetenser samt forum där man kan träffas och ha möten behövs. Samverkan och dialog mellan företag men också med medborgare och kommun är jätteviktigt, sturördsdiskussioner är inte så bra.
- I tidiga skeden är det viktigt med diskussion och dialog. Detta ger möjligheter för att undvika att motstånd byggs upp under tidens gång – och egentligen möjlighet till dialog under hela tiden.
- Där behövs det plattform för att mötas med alla, företag, kommun, medborgare osv
- Härryda kommun är en bra kommun, finns mycket kompetens inom kommunen vilket är väldigt bra. Bra som företagare att ha någon och bolla med.
- Utvecklingen av olika delar av samhället har olika huvudmän (kommunen, regionen, staten) Det är viktigt med samverkan. Där är Regionplaner och översiktsplaner – oerhört viktigt instrument för att få fram en bra utveckling.
- Många deponier och andra upplagsplatser för andra kommuner har lokaliserats utmed Väg 40. Resulterar i obrukbar mark för Härryda kommun. Ställ krav på att grannkommunerna tar hand om sina egna massor. Lokalisera istället dessa platser strategiskt och med eftertanke så att massorna går att bebygga med exempelvis företagsetableringar på sikt. Ställ krav på utvecklings- och avvecklingsplan med tydlig redovisning och plan för vad man vill med ett område.
- Viktigt med en tidplan i översiktsplanen och fokusera inte den som skriker högst! Långsiktig plan.

Infrastruktur

- Bättre cykelvägar, både "öst och väst" i kommunen, inom kommunen men även över kommungränserna.

- Kommunen har bra fördelar med infrastruktur och flygplatsen samt väl fungerande infrastruktur och kollektivtrafik. Utveckla dessa ytterligare!
- Tvärleder – det finns ett behov av alternativ i regionen med tvärleder när det är dålig kapacitet och mycket leds vid Göteborg. Genare kopplingar för alla trafikslag.
- Det ska vara lätt att ta sig till jobbet, från A till B. Det är viktigt att det finns goda möjligheter för anställda att ta sig till och från jobbet smart och smidigt.
- Från RV 40 finns det egentligen bara en led in till Mölnlycke, det är för sårbart och ineffektivt. Gärna mer avfarter och alternativ.
- Väg 40 besitter en stor potential och stor kvalitet för kommunen. Viktigt att denna ryggrad inte blir en ful passage. Ställ krav!
- Regionala tågtrafiken– stopp behövs i Mölnlycke. Det är avgörande att det finns stopp och bra tågtrafik. Ny eller befintlig järnväg är kanske inte det viktigaste.
- Varför byggs inte infrastruktur först? Bostäder och verksamheter byggs utan kollektivtrafik eller annan infrastruktur.
- Infrastrukturen är viktigast för flygplatsen – idag finns bara en väg in och blockeras den så blir det problem.
- Tåget är viktigt.
- Kollektivtrafiken behöver byggas ut. Kollektivtrafiken i regionen är viktigast – om den fungerar så är det inget problem att hitta kompetens – om alla kan resa fritt och på ett enkelt sätt så är kompetens inget problem. Om någon anställs från tex Kungälv så behövs det stretchas på arbetstiderna för att de inte skall behöva hamna i värsta trafiken. Även vägnätet behöver utvecklas.
- Energitillgång är bra, elkraft finns tillgång till för framtida etableringar.
- Finns snart bra tillgång till vatten.

Kollektivtrafik

- Kollektivtrafiken är viktig, det skall vara lätt att ta sig, men även ett bra boende och bra infrastruktur.
- Kollektivtrafiken är en het potatis – svårt när det händer flera förändringar samtidigt, kollektivtrafik, p-avgift, p-normer, skapar sämre tillgång till kollektivtrafiken och till kommunens målpunkter i stort.
- Zonindelningen förpassar Härryda kommun ännu längre bort
- Krävs både snabba förbindelser för längre sträckor och mer långsamma, uppsamlade, med flera stopp på fast linje (pendeltåg, buss)

Kopplingar

- Mölnlyckes upplevda avstånd till Göteborg är ett problem – egentligen är det nära och relativt lätt att ta sig men ändå upplevs det som långt bort, svåråtkomligt och är delvis okänt.
- De andra kommunerna runt, typ Marks och Borås lockar ju en del - åt båda hållen. Det är viktigt att fokusera åt det hållet också.
- Enkelheten är verkligen viktig, oavsett vilket transportslag man använder. Ibland går det fortare att ta sig till Borås än Göteborg även om det ligger längre bort.

Utveckling och utbyggnad

- Mer mark för både bostäder och verksamheter behövs men lägg inte för mycket krut på förtätningen - då tappas attraktiviteten. Nyckeln för Härryda är att inte göra det för tätt, utan att man kommer till på ett enkelt sätt, täthet kan vara ett hinder – detta är en av konkurrensfördelarna i Härryda. Inte försöka maximera antalet invånare och inte glömma bort de östra delarna. Värdet i kommunen är grönska, sjöar mm – att förtäta för mycket kan förstöra de konkurrensfördelarna.
- Tänka smart - locka med det vi har att erbjuda redan ex närhet till natur, småskalighet men nära storstad.
- Erbjud olika boendeformer, inte bara lägenheter i Mölnlycke exempelvis. Ge människor mitt i karriären det de vill ha - locka rätt invånare.
- Mölnlycke är nog det stora dragplåstret för de som flyttar i Göteborg – mer mark både för verksamheter och bostäder.
- Det måste finnas saker att göra – ”inte bara titta på träd”.
- Samhället och tänket är upplagt utifrån att vi ska resa. Det har inget egenvärde. Kranskommunerna ska leva, integrera bostäder med verksamheter i utvecklingen.
- Orterna i kommunen ska inte vara en sovstad – till folk som ska till Göteborg.
- Härryda har ett ganska strategiskt läge i regionen – kommer ganska långt inom en kort radie. Kommunen har fortfarande relativt mycket outvecklad mark – potential och kvalitéer att ta vara på! Exempelvis attraktivt med närhet till vatten – kvalité, men även svårighet med strandskydd.
- Blandstäder och multifunktionella områden - ej funktionsseparerade områden.

Näringsliv och kompetens

- Viktigt med lokaler för ett lokalt näringsliv – det finns bra möjligheter att utveckla det.
- Kompetensen finns i kommunen bland boende, det är bra att kunna behålla dem här och vill att de ska jobba inom kommunen. Minska resandet.
- Det saknas ett dynamiskt näringsliv som i sig utgör attraktivt. Om det kan utvecklas kan det spinna vidare.
- Generellt sätt, nyföretagande – samla många nystartade företag – platser där man möts. Olika färdigheter som samlas skapar nya idéer. Hantverkare, it, kreativa nyföretagare – flera olika färdigheter kan mötas. Det är viktigt att mötas- utveckla sig själv och andra. Kommunen skulle kunna bidra till kluster men det behöver inte bara vara samma bransch utan det kan vara olika. Företagsparker som växer upp är för mer etablerade företag – detta är för nystartade – varierande hyra osv.

Mark

- Markbehovet kommer att minska – ytbehovet var tidigare större nu med ny teknik behövs det mindre yta.
- Mer mark behövs för att företag skall kunna etablera sig.

2. VILKA ÄR DE MEST STRATEGISKA LÄGENA I HÄRRYDA KOMMUN?

Sammanfattning

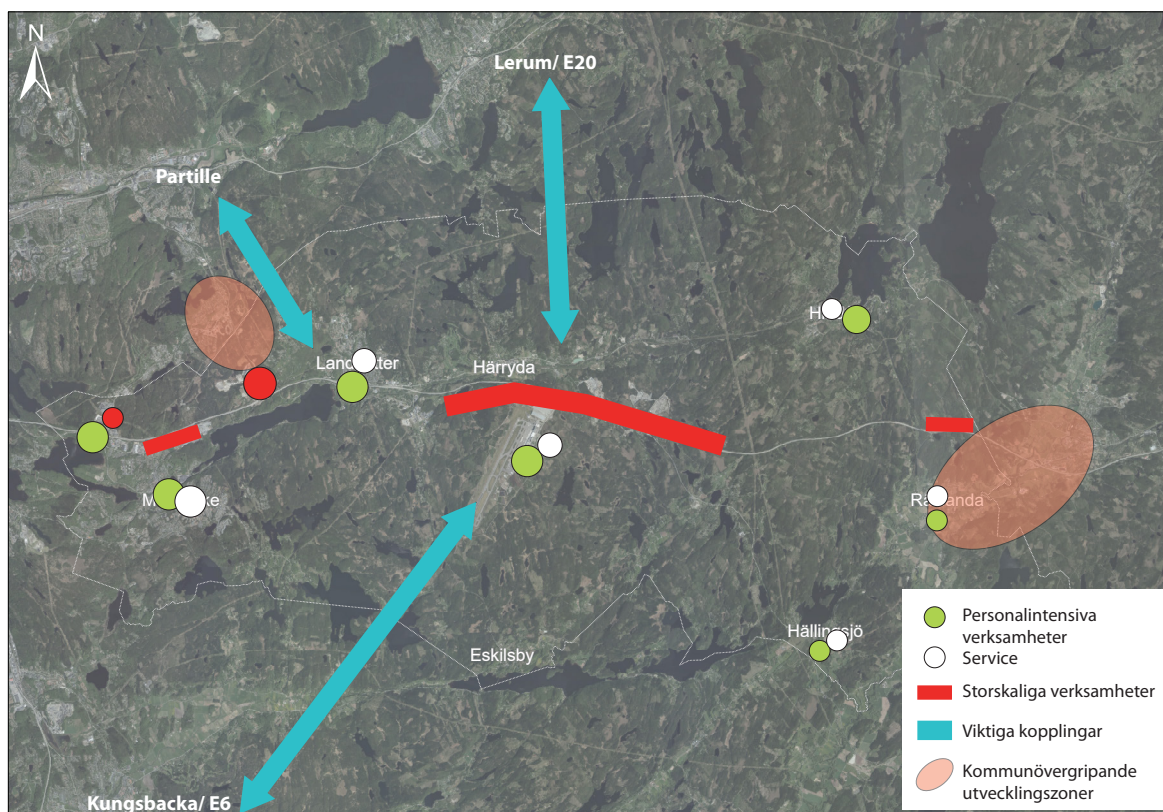
Riksväg 40 är ett viktigt transportstråk genom kommunen som möjliggör för etablering av storskaliga verksamheter då det är bra logistikläge samt att områdena utmed vägen är bullerutsatta och svåra att använda till annat.

Strategiska lägen för personalintensiv verksamhet samt service bör vara koncentrerat till tätorterna och flygplatsen.

Det skulle behövas tvärkoppling till E20 i Lerum och E6 i Kungsbacka samt bättre koppling mellan Landvetter och Partille.

Möjliga utvecklingsområden som behöver utvecklas tillsammans med grannkommunerna är från Bårhultsmotet till Öjersjö i Partille kommun samt kopplingen mellan Rävlanda och Bollebygd. Om Bollebygd får en station när nya järnvägen mellan Göteborg och Borås byggs finns möjlighet för Rävlanda att utvecklas och till och med växa ihop med Bollebygd.

Bilden nedan är en sammanfattning av de kartmaterial som de fyra grupperna producerade.

Storskaliga verksamheter

- Utveckla verksamhetsområden utmed väg 40 och lokalisera tyngre verksamheter till dessa platser, redan bullerpåverkade.
- Utveckla Gröndalsmotet (avfarten mot Hindås) med transportintensiva verksamheter.
- Fläskebo - kanske kan fylla på där istället för att bara skapa nya, Där finns redan lite större verksamheter.

Personalintensiva verksamheter

- Personalintensiva verksamheter (kontor) i Mölnlycke (företagspark), inga kontor i Landvetter eller andra orter längre öster ut.
- Personalintensiva verksamheter där kollektivtrafiken redan finns idag tex Mölnlycke, Landvetter men även tex Rävlanda men med bättre koppling till Borås.
- Ex Råda säteri - skulle kunna vara en kreativhubb – ha kvar karaktären men kan utvecklas

Service

- Närservice i Landvetter södra.
- Utveckla servicen i Mölnlycke företagspark, men ej på bekostnad av servicen inne i Mölnlycke centrum.
- Station i Bollebygd skapar underlag för bostäder i Rävlanda som i sin tur skapar behov av närservice.
- Service kan utvecklas i alla tätorter egentligen.

Flygplatsen

- Redan befintliga större verksamhetsetableringar. Bygg vidare på Airport City och Härryda. Viktigt att kollektivtrafik utvecklas till flygplatsen så att man inte behöver åka via Göteborg.
- Flygplatsområdet är ett bra utvecklingsområde men kollektivtrafiken till flygplatsen är ett problem.
- Nära flygplatsen finns möjlighet till utveckling likt kring Arlanda.

Utveckling och utbyggnad

- Tänk verksamheter och boende. Var arbetar och bor man?
- Inte glömma blandningen - bostäder kontor och så vidare.
- Bygg inte upp för mycket – ha det lite glest – ha dialog med de på platsen, boende tex vill kanske inte ha buller - medborgarvärden är viktiga.
- Rävlanda skulle kunna utvecklas på alla nivåer - få med sig den delen av kommunen också - Borås är ju nära.
- Rävlanda kanske kan utvecklas om 100 år men Bårhult kanske är lite mer rimligt i närtid - börja där och fortsatt sen med Rävlanda.
- Få bort kommunens uppdelade känsla.
- Tvärförbindelser - kopplingar mot grannkommuner Lerum och motorvägen i söder mot Kungsbacka och Mölndal.
- Tänk inte kommungräns, de kommer att suddas ut! Mölnlycke – Partille - Rävlanda - Bollebygd

3. Innovation och kluster- vilka möjligheter ser ni i Härryda kommun?

Sammanfattning

Det skulle finnas möjlighet till energiproduktion och lagring i kommunen.

Det finns behov av en tydligare koppling till akademien i kommunen. Det skulle kunna vara en science park. Det finns även möjlighet och behov av olika företagshubbar i kommunen.

Kollektivtrafik och korta transportavstånd är bra.

Många etableringar som idag hamnar i någon annan kommun skulle lika gärna kunna hamna i Härryda kommun.

Runt flygplatsen finns möjligheter till företagshubbar och utveckling av företag och co-working. Här skulle omlastning till hela regionen kunna ske.

Co-working ska finnas där människorna bor och rör sig.

Nya företag och branscher

- Energisektorn är en framtida sektor – energiproduktion och lagring
- Kan vi använda marken för någon innovationsteknik – solcellspark etc

Innovation och science park

- Innovationscentrum
- Utbildning – högskola eller högskolefilial, koppling till akademi hade varit bra för kommunen.
- Lokalisera en science park i Mölnlycke. Hitta kommunens nisch, kanske transport?
- Utveckla hotell. Kommunen måste kunna ta emot besökare. En science park behöver ett hotell kopplat till sig.
- Hantverk och konsthub i Råda säteri
- IT-, Tec- och hantverkshubbar. Möjliggör företagshubbar, ensam är inte stark! Det ena föder det andra. Stärker varandra! Hubbar i centrala delar med goda kommunikationer.
- Innovation är svår att styra. Etableras och poppar upp ganska spontant.
- Tyngdpunkt i väster.

Infrastruktur och mobilitet

- Korta transportavstånd – närheten till Göteborg är viktig.
- Kollektivtrafik till företagspark.
- Kommunikation, kommunikation, kommunikation!
- Satsa på mobilitet, SUN-fleet, "M-bilar", flygplatsen/Airport City
- Tvärförbindelser mot Partille och Lerum som funkar riktigt bra.
- Om tåget kommer till flygplatsen så kommer det förändra mycket. Även Mölnlycke kommer att förändras mycket om det blir kvarttrafik med tåget.
- Pendelparkering vid moten.

Nya etableringsområden

- Mer mark för industri i Härryda skulle kanske en del av de som etablerar sig i Viared hamna här istället.
- Händer inget vid Rävlanda – varför ska man åka hela vägen till Viared, det finns ju potential här?

Flygplatsen

- Här finns möjlighet till utveckling av kluster, co-working. Särskilt om det kommer tåg som binder ihop med regionen och särskilt Stockholm. Vid internationella flygplatser så finns det ofta möjligheter att ha möten och interagera med människor som kommer från olika håll. Det kommer utvecklas mer till en HUB. Det finns bra möjligheter att samla kompetenserna från ett internationellt perspektiv. Flygplatsen blir en plats för utbyte och möten.
- Använd bullerzonen för etableringar kring flygplatsen med en koppling ner mot Lindomehållet.
- Kluster kring flygplatsen – all handel som ökar just nu är på Internet. Att hitta förutsättningar för att göra den bästa omlastningsplatsen för handel, distribution – ledande omlastningen för hela regionen.

Co-working

- Nya sätt att ha arbetsplatser i gemensamma lokaler för olika personer Co-working. T ex i centrala Mölnlycke. En del i att integrera med bostäder, det finns lokaler som används dåligt i t ex bostadsrättsföreningar med mera. Bättre effektivitet och trivsel. Enklare att få ihop vardagslivet. Kan man resa mindre, och kanske inte behöva gå ner i tid, det blir också mindre belastning på infrastrukturen.
- Hur kan man börja med Co-working. Vem startar? Har kommunen möjlighet till det. Finns ett bra exempel i Hovås, kan fungera även här med liknande förutsättningar.
- Kluster annars, inte värt besväret att göra för kranskommunerna.
- Co-working och science park i Mölnlycke företagspark.
- Det viktigaste just nu är Mölnlyckemotet – att skapa co working
- Co-working skall finnas där människor bor. Blanda upp verksamhetsytor när man planerar bostadsområden.

Utveckling och utbyggnad

- Vi vet inte vad som händer - flexibilitet är bra – planera för olika scenarier – planera för flexibilitet!
- Det bör finnas ett stort mått av flexibilitet i ÖP då det är svårt att sia om framtiden.
- Tillgång på bostäder.
- För boende är naturen kanske det mest viktigaste. Det största varumärket är naturen – naturen nära stan.
- Man vill bo där det är fint.
- Den gamla ÖP anger att bygga bostäder vid företagsparken – Mölnlycke är den enda tätorten som inte är delad av motorvägen – motsättningar kring frågan – koppling till Partille istället.
- Viktigt att inte bygga städer/tätorter som delas av motorvägen, stort problem.
- Bostäder kan vara relevant för utvecklingen men inte lika viktigt som kommunikationerna och annat som styr vart man vill bo.

- Om det byggs närmare Partille kan det vara både bra och dåligt - då kanske de handlar i Partille men det kan också ha en attraktivitetsfunktion för Härryda.

BILAGA- KARTMATERIAL FRÅN GRUPPERNA

